

Používanie registračných pokladníc

Od roku 2012 musia podnikatelia, ak prijímajú tržby v hotovosti, používať elektronickú registračnú pokladnicu (ERP) s fiskálnym modulom. Zákon o jej používaní sa neustále novelizuje, pričom podnikateľom pribúdajú predovšetkým nové povinnosti a sankcie za porušovanie zákona sa zvyšujú. V priebehu roka 2019 nadobudnú účinnosť postupne všetky ustanovenia zákona, ktorým sa naposledy novelizoval zákon č. 289/2008 Z. z. o používaní elektronickej registračnej pokladnice v znení neskorších predpisov a podmienky používania pokladníc na Slovensku sa podstatne zmenia. Zavedenie takzvaného „systému eKasa“ by sa vzhľadom na rozsah zmien mohlo pokojne nazvať aj akousi reformou používania pokladníc na Slovensku.

Čo to v praxi znamená? Zjednodušene povedané, každá pokladnica podnikateľa bude cez internet prepojená so systémami Finančnej správy Slovenskej republiky a bude online odosielať údaje do jej dátového úložiska. Daniari tak budú mať v reálnom čase k dispozícii informácie o tom, čo sa s podnikateľovými tržbami v hotovosti práve deje. Umožní im to tvoriť rôzne analýzy a v prípade podozrivého správania (napríklad podnikateľovi z týždňa na týždeň bez relevantného dôvodu rapídne klesnú tržby) okamžite vykonať u podnikateľa kontrolu.

Cieľom zavedenia systému eKasa je boj proti daňovým únikom spočívajúcich v obchádzaní povinného evidovania tržieb v pokladnici, napríklad používaním neautorizovaných pokladníc, úpravou pokladničných dokladov alebo manipuláciou s dátovými úložiskami pokladníc. Aby mohol systém eKasa naplno fungovať, vyžaduje, aby bola každá pokladnica napojená na internet a umožňovala prostredníctvom neho odosielať údaje finančnej správe. Do konca roka 2018 sa v súlade so zákonom o používaní elektronickej registračnej pokladnice mohli používať dva druhy pokladníc – elektronická registračná pokladnica a virtuálna registračná pokladnica, pričom z týchto dvoch na určitej forme prepojenia so systémami finančnej správy funguje len virtuálna registračná pokladnica.

Elektronickú registračnú pokladnicu, ktorá nie je nijako spojená s elektronickými systémami finančnej správy, bude možné používať len do 30. júna 2019. Po tomto dátume, teda od 1. júla 2019, nebude používanie elektronickej registračnej pokladnice povolené a bude musieť byť nahradená takzvanou „on-line registračnou pokladnicou“.

On-line registračná pokladnica (eKasa) bude z vizuálneho hľadiska vyzerať rovnako ako pôvodná elektronická registračná pokladnica, no vo svojom vnútri bude obsahovať hardvér a softvér, ktoré umožnia internetové prepojenie s finančnou správou. Po 1. júli 2019 tak budú môcť podnikatelia používať len on-line registračnú pokladnicu a virtuálnu registračnú pokladnicu, ktoré sa budú spoločne označovať ako „pokladnice eKasa klient“.

Prechod na systém eKasa od 1. apríla 2019 a od 1. júla 2019

Novela zákona o používaní elektronickej registračnej pokladnice nadobúda účinnosť postupne od niekoľkých dátumov. V období od 1. januára 2019 do 31. marca 2019 môžu podnikatelia používať všetky druhy pokladníc, aké používali aj v roku 2018. Znamená to, že do 31. marca 2019 môžu podnikatelia používať elektronickej registračnú pokladnicu aj virtuálnu registračnú pokladnicu. Používanie iných druhov registračných pokladníc v tomto období ešte pre nikoho povolené nie je.

Obdobie od 1. apríla 2019 do 30. júna 2019 je prechodným obdobím a vtedy budú môcť podnikatelia prvýkrát začať používať aj on-line registračnú pokladnicu. V tomto období však môžu zostať aj pri svojej pôvodnej elektronickej registračnej pokladnici alebo virtuálnej registračnej pokladnici. Ale noví podnikatelia, resp. podnikatelia, ktorým prvýkrát vznikne povinnosť evidovať tržby v pokladnici v období od 1. apríla 2019 a neskôr, si už nebudú môcť vybrať elektronickú registračnú pokladnicu, ale budú musieť používať pokladnicu eKasa klient (on-line registračnú pokladnicu alebo virtuálnu registračnú pokladnicu).

V období, ktoré sa začne 1. júla 2019, budú musieť už všetci podnikatelia používať eKasa klient pokladnicu, teda buď on-line registračnú pokladnicu alebo virtuálnu registračnú pokladnicu. Všetky pokladnice používané od 1. júla 2019 už budú musieť byť internetom prepojené so systémami finančnej správy a nikto už nebude môcť používať „obyčajnú“ elektronickú registračnú pokladnicu. Podnikatelia používajúci elektronickú registračnú pokladnicu sa tak najneskôr do 1. júla 2019 musia rozhodnúť, či budú používať on-line registračnú pokladnicu alebo virtuálnu registračnú pokladnicu. Prechod na eKasa systém sa nijakým spôsobom nedotkne tých podnikateľov, ktorí už v súčasnosti používajú virtuálnu registračnú pokladnicu.

V čísle:

- ✓ Podnikanie a bezpodielové vlastníctvo manželov... (str. 3)
- ✓ Mnoho živnostníkov nemyslí na budúcnosť (str. 4)
- ✓ Tradícia vzdelávania živnostníkov (str. 6-7)

Bankrot a štatistiky

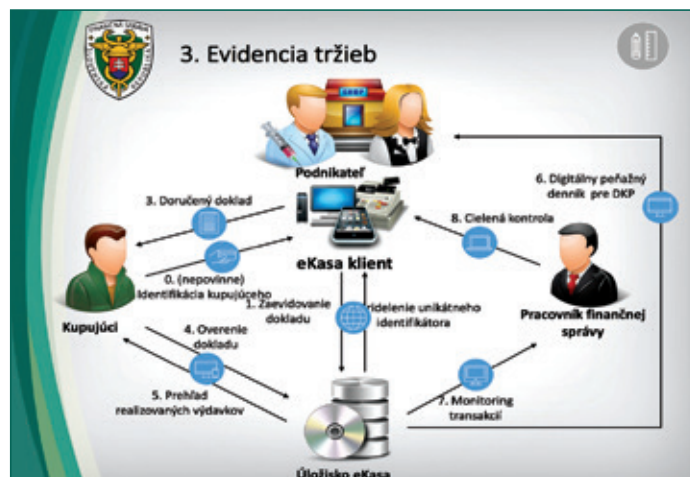
Pre ťažkosti so splácaním dlhov má problémy s exekúciou každý piaty občan Slovenska. Pred dvoma rokmi štát ponúkol ľuďom možnosť zbaviť sa všetkých dlhov prostredníctvom osobného bankrotu. Nie je to však zadarmo a pri osobnom bankrote prídu nešťastní klienti finančných spoločností nielen o všetky dlhy, ale aj o majetok. Napriek tomu je o osobné bankrotov stále veľký záujem a za celé dva roky zbankrotovalo viac ako 21 000 Slovákov!

Samozrejme, nájdu sa medzi nimi aj rôzni špekulanti, čo zbankrotujú len naoko. Ale na to pozor! Ak sa ukáže, že dlžník nejakým spôsobom zatajil svoj majetok, môžu veritelia podať návrh na zrušenie osobného bankrotu. Podľa dostupných štatistík, viac bankrotujú muži ako ženy. Za posledný rok prišlo v osobnom bankrote o celý svoj majetok aj dlhy 13 004 mužov a 8 352 žien.

Slovensko umožňuje dlžníkom zbankrotovať buď formou konkurzu, alebo splátkového kalendára. Pri konkurze prídajú dlžník v dražbe o dlhy, ale aj o celý majetok. Splátkový kalendár umožňuje dlžníkovi časť majetku si ponechať v prípade, že v najbližších piatich rokoch splatí aspoň 30 percent nezabezpečených dlhov. No aj pri tejto možnosti prídajú k dražbe majetku, ak dlžník svoj úver zabezpečil nehnuteľnosťou, práve preto si tento spôsob vyberá minimum ľudí. Od prijatia legislatívnych zmien sa vyhlásením konkurzu rozhodlo zbankrotovať až 99,13 percenta dlžníkov a možnosť splátkového kalendára si vybralo len 0,87 percenta ľudí.

Čo k tomu dodať? Je to smutná téma, no ak môžete, vyhňte sa akémukoľvek bankrotu na sto honov...

Viktor Kubal

Jubilejný ročník Profesia days

V areáli bratislavskej Incheby sa v dňoch 6. – 7. 3. 2019 uskutočnil v poradí už 10. ročník podujatia Profesia days. Veľtrh pracovných príležitostí organizuje spoločnosť Profesia, prevádzkovateľ najväčšieho slovenského jobportálu Profesia.sk. Tento rok sa na ňom prezentovalo až 198 firiem, prišlo 17 000 návštevníkov, odznelo množstvo prednášok a so svojim životným príbehom sa podelilo viac ako 100 spíkrov, ktorí ľudí učili a motivovali. Uchádzači, ktorí prišli na akciu najmä za vidinou novej práce, si mohli vybrať z ponuky množstva voľných pracovných miest. Najviac pracovných príležitostí bolo v obchode a službách, administratíve a IT.

Novinkou tohto ročníka bolo šesť tematických ostrovov príležitostí. Zaujímaví mohli navštíviť **ostrov mladých talentov, ostrov kreativity a marketingu, ostrov spoločenskej zodpovednosti, ostrov technológií a IT, ostrov zdravia, ostrov podnikania, ako aj zónu príležitostí** s vystavovateľmi pôsobiacimi v oblasti výroby, administratívy, atď. Ostrovy boli zamerané na workshopy, informácie a prednášky spikrov orientované výlučne pre tieto odvetvia. Okrem toho tu bolo pripravené aj testovanie, kde mohli záujemcovia zistiť, na akej úrovni ovládajú cudzie jazyky, IT zručnosti či na akú prácu sa hodia.

Testovačky „Alfonzky“ Hana, Henrieta, Simona, Dominika a Saša hodnotili vystavovateľov 10. ročníka podľa kritérií komunikácia s uchádzačmi, atraktivita a originalita stánkov a prezentácie firiem. Najviac

ich zaujali prezentácie troch spoločností: Lidl Slovenská republika, v.o.s., Grafton Slovakia a Kaufland Slovenská republika v.o.s.

Špeciálnou kategóriou tohto ročníka bolo ocenenie „najzelenší“ vystavovateľ. Odborná porota Inštitútu cirkulárnej ekonomiky (INCL-EN) toto historické prvenstvo udelila spoločnosti Lidl Slovenská republika, v.o.s.

A aký je predpoklad vývoja pracovných ponúk na Slovensku? „V roku 2018 sa začalo ukazovať, že trh práce ako keby došiel na vrchol kopca,“ povedal na tlačovej besede analytik spoločnosti Profesia Tomáš Janotík. Množstvo pracovných príležitostí je síce podľa neho ešte stále veľmi vysoké, je v porovnaní s rokom 2017 už nerastie. Kým v roku 2017 bolo na portáli Profesia zverejnených 263,1 tisíc pracovných ponúk, vlni išlo o mierny pokles na 261,2 tisíc ponúk. Upozornil tiež, že za posledných päť rokov sa počet pracovných

ponúk na portáli Profesia zdvojnásobil. „Začínajú sa objavovať odvetvia, kde sa už pomaly prejavuje pokles počtu pracovných ponúk,“ uviedol analytik. Množstvo pracovných ponúk podľa neho stále rastie v priemyselnej výrobe, no klesá napríklad v oblasti informačných technológií, keďže zamestnávateľia nevedia pracovné miesta obsadiť. „Tu sa často stáva, že napríklad na pracovnú ponuku programátora sa prihlásia len štyria, piati uchádzači, čo je veľmi málo,“ povedal Janotík. Naproti tomu na pracovnú pozíciu v oblasti administratívy sa hlási až okolo 30 uchádzačov. Keď firmy nevedia pracovné miesta obsadiť, sú nútené k optimalizácii či k presúvaniu kapacít do zahraničia.

Kto však prišiel na 10. jubilejný ročník Profesia days do Incheby, určite neodíšiel naprázdno. Aj keď možno hneď nezískal novú pracovnú pozíciu, odnášal si aspoň dobré rady a odporúčania ako môže čo najlepšie nasmerovať svoju profesijnú kariéru.

Predsedom krajských zložiek SŽK

Dovoľte, aby som aj touto cestou, v mene redakcie redakčnej rady, upozornil všetkých predsedov krajských zložiek SŽK, aby venovali náležitú pozornosť svojim krajským zhromaždeniam delegátov, hlavne v súvislosti s prípravou na celoslovenské májové zhromaždenie delegátov SŽK, ktoré sa uskutoční v Banskej Bystrici. Zároveň Vás prosím, o písomné informácie zo zasadnutí krajských zložiek SŽK, na uverejnenie v aprílovom čísle Živnostenských novín.

Redakcia a redakčná rada

Odklad daňového priznania

Samostatne zárobkovo činná osoba, ktorá bude mať predĺženú lehotu na podanie daňového priznania za rok 2018, nie je povinná o tomto predĺžení informovať Sociálnu poisťovňu. Poistné v rovnakej výške ako doteraz (určené z vymeriavacieho základu na základe daňového priznania za rok 2017) bude platiť až do 30. septembra 2019. Prípadné finančné rozdiely sa nijako nebudú vyrovnávať. Ak SZČO s predĺženou lehotou na podanie daňového priznania vznikne povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie, poistné z novo určenej sumy bude platiť od 1. októbra 2019 (so splatnosťou do 8. novembra 2019).

SZČO, ktorá má predĺženú lehotu na podanie daňového priznania za rok 2018, vznikne povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie od 1. októbra 2019 (bez ohľadu na to, či má predĺženú lehotu do 30. júna alebo do 30. septembra 2019), ak jej príjem z podnikania a z inej samostatne zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou za rok 2018 je vyšší ako 12-násobok minimálneho vymeriavacieho základu (5 724 eur) a ak má k tomuto dňu platné oprávnenie na vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti alebo vykonáva samostatne zárobkovú činnosť, ktorú je možné vykonávať aj bez oprávnenia.

Vznik a zánik povinného poistenia, vymeriavací základ a výšku poistného oznámi SZČO Sociálna poisťovňa.

Zdroj: Sociálna poisťovňa

Sociálne poistenie!

Sociálna poisťovňa v januári 2019 evidovala 213 715 povinne poistených SZČO a ich daňové priznanie, ktoré podávajú ku koncu marca (ak nepožiadajú o odklad) je dôležité aj pre ich sociálne poistenie. Správne vyplnenie daňového priznania k daní z príjmov fyzickej osoby typu B za rok 2018 má vplyv na posúdenie vzniku alebo zániku povinného sociálneho poistenia SZČO.

Význam údajov v daňovom priznaní pre sociálne poistenie si SZČO môžu prezrieť v aktualizovanom Návode na vyplnenie tých častí daňového priznania SZČO, ktoré sú dôležité pre sociálne poistenie zverejnenom na webovej stránke www.socpoist.sk.

Sociálna poisťovňa pri posudzovaní vzniku povinného sociálneho poistenia SZČO k 1. júlu (resp. 1. októbru) kalendárneho roka a k posúdeniu zániku povinného sociálneho poistenia SZČO k 30. júnu (resp. 30. septembru) kalendárneho roka a pri výpočte vymeriavacieho základu vychádza práve z údajov, ktoré SZČO uviedla vo svojom daňovom priznaní. Správne vyplnenie údajov v daňovom priznaní je preto pre SZČO a jej dávky zo Sociálneho poistenia v budúcnosti veľmi dôležité.

Zdroj: Sociálna poisťovňa

Zamestnávateľia kritizujú...

Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení (AZZZ) SR tvrdí na tom, aby sa nemenil výmer dovolenky pre zamestnancov bez ohľadu na ich vek. Už v súčasnosti sa dá v rámci kolektívneho vyjednávania vyrokovať viac dní voľna. Zvýšenie dní dovolenky na päť týždňov pre všetkých navrhuje v novele Zákonníka práce poslanec SNS Tibor Jančula.

„AZZZ SR je znepokojená, akým spôsobom sa opäť predkladajú zmeny Zákonníka práce. Bez akejkoľvek diskusie so zástupcami sociálnych partnerov, ktorých sa táto téma bytostne dotýka, a bez akejkoľvek reálnej analýzy vplyvov,“ upozornila v stanovisku pre médiá hovorkyňa AZZZ SR Miriam Španíková.

V dôvodovej správe k novele Zákonníka práce je podľa AZZZ SR uvádzané, že novela nemá vplyv na rozpočet verejnej správy a vplyv na podnikateľské prostredie. „Nie je to pravda a považujeme to za účelové zavádzanie predkladateľa s cieľom zbierať politické body,“ uviedla Španíková.

Zástupcovia zamestnávateľov upozorňujú na to, že už v súčasnosti je možné dohodnúť si v kolektívnej zmluve aj vyššiu výmeru dovolenky, ako je zákonom stanovená dĺžka. „Preto sme za ponechanie súčasného stavu, kde si formou kolektívneho vyjednávania môžu zástupcovia zamestnancov dohodnúť okrem iného napríklad aj dĺžku dovolenky. Systém odmeňovania, benefitov a iných pracovnoprávných vzťahov zároveň považujeme za internú záležitosť každého podnikateľského subjektu, ktorý sám najlepšie vie, aké sú jeho ekonomické možnosti,“ upozornila Španíková.

Prijatie novely z dielne SNS podľa zamestnávateľov môže spôsobiť problémy predovšetkým vo firmách, kde je nepretržitá prevádzka a kde budú musieť hľadať za zamestnanca náhradu.

„V súčasnosti, keď zamestnávateľia bojujú s akútnym nedostatkom kvalifikovaných pracovných síl, môže aj táto novela spôsobiť zamestnávateľom personálny problém a zvýšenie nákladov v dôsledku nadčasov alebo prijímania novej pracovnej sily,“ dodala Španíková.

Podnikanie a bezpodielové vlastníctvo manželov...

Podnikanie jedného z manželov významne ovplyvňuje súkromný a spoločný majetok manželov či už ide o podnikanie vo forme živnosti alebo s.r.o. Ktorý majetok však možno považovať za spoločný a ako ho ochrániť pred rizikami spojenými s podnikaním?

Bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (BSM) tvorí majetok, ktorý nadobudol niektorý z manželov **za trvania manželstva s výnimkou vecí darovaných, zdedených, získaných v reštitúcií alebo tých, ktoré slúžia výkonu povolania len jedného z manželov** (podnikanie sa považuje za výkon povolania).

Tak ako akékoľvek nadobudnutie majetku či mzda patria do BSM, patria sem aj majetok, príjmy z podnikania či zisk získané v rámci podnikania. Nie je rozhodujúce, či je daná vec užívaná primárne v rámci podnikania alebo nie, podľa zákona patrí obom manželom rovnako a manžel nepodnikateľ má na ňu rovnaký nárok.

Príklad: Jeden z manželov zdedí nebytové priestory, ktoré začne prenajímať ako podnikateľ. Zatiaľ čo zdedená nehnuteľnosť je výlučným majetkom manžela, príjmy z prenájmu patria do BSM. O rovnakú situáciu pôjde v prípade, ak jeden z manželov zdedí finančné prostriedky, za ktoré nakúpi akcie alebo ktoré vloží do s. r. o. – obchodný podiel bude výlučným majetkom jedného z manželov, podiel na zisku je však spoločný.

Aby bolo možné vylúčiť „podnikateľské veci“ z BSM, musia skutočne slúžiť výlučne k podnikaniu len jedného z manželov (druhý manžel ich vôbec neužíva) a obidvaja manželovia sa na takomto využití musia zhodnúť. Nie je vyžadovaná žiadna písomná zmluva, zhoda môže byť daná aj mlčky.

Živnostník ručí celým majetkom, aj majetkom manžela, či manželky

Najväčšie riziko pre majetok v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov predstavuje podnikanie na živnosť. Živnostník ručí celým svojím majetkom, to znamená aj súkromným, ktorý na podnikanie vôbec nepoužíva. Ak nie je schopný plniť svoje záväzky z podnikania, exekútor môže siahnuť aj na súkromné účty oboch manželov či zabaviť dom.

Ako ochrániť majetok v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov pred exekúciou?

Majetok rodiny pri začatí podnikania je možné ochrániť pred exekúciou týmito spôsobmi:

1. Zúžením bezpodielového spoluvlastníctva manželov

Manželovia sa môžu dohodnúť na zúžení spoločného majetku keďkoľvek, bez ohľadu na to, či jeden z nich podniká. Takáto dohoda musí mať formu notárskeho zápisu. V praxi je možné zúžiť BSM len do budúca – majetok už nadobudnutý zostane spoločným. Môže ísť o konkrétnu vec (napr. auto), alebo všeobecne o majetok. Aby dohoda o zúžení mala v podnikaní skutočne svoj význam, je nutné s ňou veriteľov oboznámiť. Nemusia poznať jej obsah, postačí vedomosť o jej existencii. Túto skutočnosť je dobré uviesť napr. do zmluvy vo forme prehlásenia s tým, že druhá strana to berie na vedomie. V opačnom prípade by veriteľ mohol požadovať uspokojenie aj z majetku manželov.

2. Zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva manželov

Nárok na zrušenie BSM počas manželstva vzniká v situácii, ak jeden z manželov získa podnikateľské oprávnenie, pričom podnikateľ musí ako fyzická osoba (toto neplatí, ak sa stane napr. spoločníkom v s.r.o.). Manžel nepodnikateľ môže podať návrh na súd a ten BSM automaticky zruší. Pozastavenie živnosti nie je dôvodom pre nevyhovenie návrhu. Opäť je nevyhnutné o tejto zmene informovať veriteľov.

3. Vznik bezpodielového spoluvlastníctva manželov k zániku manželstva

Tento postup je vhodný v prípade, ak obidvaja manželovia podnikajú a potrebujú sa flexibilne a samostatne rozhodovať. Vyhradenie vzniku BSM k zániku manželstva je potrebné urobiť vo forme notárskej zápisnice, o ktorej musia byť veritelia informovaní. Do BSM sa de facto dostanú len tie veci, ktoré niektorý z manželov získa v posledný deň manželstva.

Spoločník v s.r.o. a bezpodielové spoluvlastníctvo manželov

Podnikanie v spoločnosti predstavuje pre BSM len minimálne riziká v porovnaní so živnosťou. Získanie obchodného podielu v spoločnosti predstavuje nadobudnutie majetku, ktorý sa za trvania manželstva stáva spoločným, i keď je v registri uvedený iba jeden z manželov. Bežnú správu podielu, t. j. práva a povinnosti spoločníka, vykonáva však manžel uvedený v obchodnom registri.

Ak má spoločník záujem podiel patriaci do BSM previesť, musí k tomu získať súhlas manžela (pretože nejde o tzv. obvyklú správu majetku). Bez súhlasu je zmluva o prevode neplatná. Ide však o relatívnu neplatnosť, takže dotknutý manžel musí neplatnosť namietnuť (najneskôr do troch rokov od prevodu), inak sa zmluva považuje za platnú. Súhlas manžela stačí získať aj dodatočne.

Rovnaký postup ako pri prevode platí aj pri nadobudnutí obchodného podielu. V praxi sa odporúča priložiť k zmluve o prevode podielu súhlas manžela na oboch stranách.

Dopad rozvodu na podnikanie jedného z manželov

Súčasťou BSM je všetok majetok, ako aj práva a záväzky, ktoré manžel podnikateľ počas podnikania nadobudol (ak nedošlo k zúženiu alebo zrušeniu BSM). Veci, ktoré slúžia výlučne k výkonu povolania jedného z manželov sa nevysporiadávajú a ich hodnota sa nezapočítava do delenia majetku. Majetok v BSM sa vysporiada spravidla podľa dohody manželov alebo v súdnom konaní – každý má nárok na polovicu.

Ak je týmto majetkom obchodný podiel, vysporiadava sa rovnako. V prípade obchodného podielu sa však nevysporiadava údaj uvedený v obchodnom registri, ale trhovú hodnotu podielu, ktorá bude závisieť od množstva faktorov.

Príklad: Spoločník úspešnej s.r.o. s podielom 5000 eur sa rozvedie. V rámci vysporiadania BSM však nevysporiada hodnotu 5000 eur, ale skutočnú hodnotu podielu – napr. 20000 eur.

V praxi bude obchodný podiel prisúdený tomu z manželov, ktorý je spoločníkom. Súd zároveň stanoví čiastku, ktorú vyplatí druhému z manželov. Okrem obchodného podielu patrí do BSM taktiež zisk, takže zisk vyplatený za obdobie trvania manželstva sa vysporiadava a delí medzi manželov.

Dôležité právne predpisy, ktoré problematiku podnikania a bezpodielového spoluvlastníctva manželov upravujú je § 143 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb., a občiansky zákonník.

Zdroj: podnikajte.sk

Mnoho živnostníkov nemyslí na budúcnosť

Sociálna poisťovňa zverejnila štatistiku, v ktorej uvádza, že vlni platili najnižšie sadzby poisťného viac ako tri štvrtiny živnostníkov a medziročne ich počet stúpol o takmer 4 % na 141 486 samostatne zárobkovo činných osôb, teda 75,15 percenta všetkých SZČO. Tento trend má stúpajúcu tendenciu, pretože v roku 2017 to bolo 133 852 SZČO, teda 71,95 %.

Medziročne stúpol vlni aj počet živnostníkov a ostatných samostatne zárobkovo činných osôb, v decembri 2017 ich bolo 211 071 a v decembri 2018 až 215 983.

Minimálny vymeriavací základ je od januára 2019 stanovený na 477 eur mesačne, v takom prípade živnostníci odvádzajú do Sociálnej poisťovne 158,11 eura a do zdravotnej poisťovne 66,78 eura. Odvody im tak zo zárobku uberú 224,89 eura mesačne a mnohým sa zdá, že platenie takýchto najnižších odvodov je pre nich najvýhodnejšie. Vôbec si nepripúšťajú, čo to pre nich bude znamenať v budúcnosti: pri minimálnom vymeriavacom základe totiž musia počítať aj s minimálnym dôchodkom a ten sa v súčasnosti podľa dĺžky odpracovaných rokov pohybuje len niekde okolo tristo eur mesačne. Reálne hrozí, že o pár rokov sa objaví nová skupina sociálne slabobezpečných, ktorú vytvoria bývalí živnostníci s minimálnym dôchodkom. Pri vyššej inflácii možno bude musieť štát niektorým k penzii doplácať sociálne dávky, aby ich príjem pokrýval aspoň bývanie, výdavky na potraviny a lieky. Nevýhody toho, že platia odvody z minimálneho vymeriavacieho základu, pociťujú živnostníci už aj v súčasnosti, pretože majú nárok len na minimálne nemocenské, ošetrovné a materské.

Aj pre hrozbu nízkych dôchodkov vláda pred šiestimi rokmi zvýšila minimálny vymeriavací základ pre samostatne zárobkovo činné osoby (SZČO). Od januára 2013 stúpol zo 44,2 percenta na 50 percent priemernej mzdy platnej dva roky späť – teda z 339,89 na 393 eur. Hore vtedy išli výraznejšie

aj minimálne odvody, a to zo 160,24 na 185,3 eura. Menili sa aj koeficienty na ich výpočet. Výsledkom bol vyšší príjem do Sociálnej poisťovne. „Zvýšenie minimálneho vymeriavacieho základu pre SZČO bolo súčasťou ďalších opatrení, ktorých cieľom bolo najmä zaistenie ich dôstojného príjmu v starobe, invalidite, pozostalosti, počas práceneschopnosti a materstva,“ vysvetlil hovorca rezortu práce Michal Stuška. V roku 2015 zaviedlo ministerstvo práce aj minimálny dôchodok.

Rezort práce v súčasnosti považuje nastavenie minimálne-

Jedným z dôvodov, prečo živnostníci v produktívnom veku platia minimálne odvody je to, že dôchodok vidia ako veľmi vzdialenú etapu života a nechcú sa ňou zaoberať. Navyše ani netušia, aký bude spôsob výpočtu výšky dôchodku v čase, kedy dosiahnu dôchodkový vek a tak tvrdia, že si na starobu budú radšej sami odkladať. Zabúdajú, že minimálne odvody im ovplyvňujú aj iné sociálne dávky. Napríklad sa im môže stať vážny úraz a budú odkázaní na invalidný dôchodok, ktorý môže nastať oveľa skôr, ako dôchodkový vek. Aj

klade 456 eur v minulom roku to bude 14,99 eura na deň. Samotná nemocenská dávka je však počas prvých troch dní práceneschopnosti vo výške 25 % z denného vymeriavacieho základu, od 4. dňa sa zvyšuje na 55 percent denného vymeriavacieho základu. Ak bude takýto živnostník v roku 2019 práceneschopný, výška jeho nemocenskej dávky bude prvých tri dni 3,80 eura denne a od štvrtého dňa 8,30 eura denne. Ak by bol živnostník vypísaný celý mesiac, dostane len približne 244 eur. V roku 2017 bol celoslovenský priemer trvania doby práceneschopnosti 43,75 dňa, teda to na príjme pomerne závažne pociť.

Nízke sadzby odvodov však majú aj ďalšie mínusy. Sťažia totiž aj prístup k úverom či pôžičkám od bánk. „Živnostníci si musia uvedomiť, že ak je to výsledok vedomej daňovej optimalizácie, významne si tak znižujú šance na získanie bankového úveru, ak ho budú potrebovať,“ hovorí výkonný riaditeľ spoločnosti Finančný kompas Maroš Ovčarik.

Daňová optimalizácia živnostníkov tiež pripraví aj o časť ich budúcich dôchodkov, a to bez ohľadu na to, či sporia v druhom pilieri, alebo nie.

Štatistiku skresľujú aj živnosti popri práci

Podľa tajomníka Republikovej únie zamestnávateľov Martina Hoštáka je štatistika skreslená. „Tu však treba uviesť, že časť živnostníkov, a to nevieme aká veľká, má príjmy skutočne nízke, prípadne živnosť je pre nich doplnkový zdroj príjmov,“ upozorňuje. V ostatných prípadoch z tým vidí snahu živnostníkov minimalizovať svoje odvodové povinnosti. Ide však aj o efektívnosť sociálneho systému či spôsob nakladania s verejnými zdrojmi zo strany politikov.

V každom prípade by si mali živnostníci prípadne umelé znížovanie odvodových povinností dobre zvážiť a nezabúdať na fakt, že v budúcnosti to bude mať priamy dosah na výšku ich dôchodkov.

ho vymeriavacieho základu pre SZČO za primerané. „Nepripravujeme v tejto oblasti žiadne zmeny. Nevylučujeme však ani možnosť, že sa v budúcnosti začne opätovne diskutovať o optimálnejšom nastavení platenia poisťného SZČO,“ povedal Stuška.

Vyšší paušál, nižšie odvody

Za nárastom živnostníkov s minimálnymi odvodmi je nárast paušálnych výdavkov. V roku 2017 bolo po prvýkrát možné uplatniť si paušálne výdavky vo výške 60 percent z príjmov pri maximálnom limite 20 000 eur, dovtedy bol paušál len vo výške 40 percent s limitom 5 040 eur ročne. Pri rovnakých príjmoch v oboch rokoch a použití rôznych paušálov živnostníkovi v roku 2017 vyšiel nižší základ dane. To malo vplyv aj na výšku vymeriavacieho základu, z ktorého sa určuje výška odvodov – pričom v roku 2016 platil odvody z vyššieho ako minimálneho vymeriavacieho základu, kým rok na to sa dostal na úroveň minima.

výplata invalidného dôchodku sa počíta z vymeriavacieho základu, ktorý živnostník platí.

Nielen dôchodky či nemocenské

Živnostník musí rátať aj s o viac ako tretinu nižším dôchodkom v porovnaní s priemerne zarábajúcim zamestnancom. „Opakovane upozorňujeme túto kategóriu poistencov, že odvádzanie minimálnych odvodov sa im v budúcnosti prejaví nielen na nižších sumách nemocenských dávok, ale aj dôchodku,“ zdôraznil hovorca Sociálnej poisťovne Peter Višváder. Rovnako to funguje pri chorobe. Živnostník na púťke pri minimálnom vymeriavacom základe musí počítať s nižšími nemocenskými dávkami. Výška nemocenskej dávky sa počíta z denného vymeriavacieho základu – teda zjednodušene z denného podielu z celkovo zaplatenej výšky vymeriavacích základov za zákonom vymedzené obdobie, teda pri minimálnom vymeriavacom zá-

Čo s nezaplatenými faktúrami?

Každému podnikateľovi sa občas stane, že mu niekto nezaplatí faktúru. Ak to je na menšiu sumu, po márnom vymáhaní nakoniec nad ňou mávne rukou, ak je však nezaplatených faktúr viac a na vyššie čiastky, môže mu to poriadne skomplikovať podnikanie. Takémuto problému sa dá predísť poistením pohľadávok, ktoré kryje riziká neočakávaných situácií.

Hlavným argumentom prečo si poistiť pohľadávky je najmä miera rizika, veď napríklad riziko nezaplatenia je u väčšiny firiem výrazne vyššie ako riziko požiaru. Keďže pohľadávky tvoria až 40 % majetku firmy, už len niekoľko prípadov neplatenia môže mať veľký vplyv na jej bezproblémové fungovanie.

Cieľom poistenia je pomôcť podnikateľovi preklenúť stav nezaplatenia jeho pohľadávok. Aj keď sa to spočiatku môže zdať zbytočné či neefektívne, v konečnom dôsledku zabezpečenie pohľadávok je nástroj na prevenciu rizika a dostatočne kryje náklady či ušlý zisk v prípade, že nastane krízová situácia. Firmy na Slovensku si dnes nedokážu od svojich obchodných partnerov vydobýť v priemere 10 až 15 % pohľadávok. Už 10 % zlyhaných, nevyžiteľných pohľadávok má pritom kritický vplyv na ziskovosť a fungovanie firmy.

Čo sa dá poistiť?

Poistenie pohľadávok má iný účel ako klasické poistenie. Pri klasickom poistení sa predpokladá náhodná udalosť, nikto nevie, či zajtra nabúra auto alebo mu na dom spadne lietadlo. U pohľadávok sa kalkuluje s tým, že náhodných udalostí je minimum. Poistovňa neustále sleduje zákazníkov poistenca a keď hrozí nejaké riziko, tak zruší poistný limit, pretože ona preberá záruky za zákazníkov.

Na to, aby ste si mohli dať poistiť vaše pohľadávky, musíte splniť niekoľko podmienok. Základným predpokladom je to, že samotný zákazník je poistený. Musí si tak pred samotnou obchodnou transakciou vyžadovať tzv. kreditný limit. Výška tohto limitu sa určuje podľa

aktuálnej potreby. Súčasne pohľadávka nemôže mať právne chyby. Musí byť zmluvne podložená a zdokumentovaná.

Firmy majú možnosť si poistiť len nové pohľadávky, ktoré nie sú po lehote splatnosti. Štandardom je poistenie portfólia, čiže poistenie viacerých odberateľov a nie jedného konkrétneho. Ich splatnosť je zväčša do jedného roka, ideálne do 180 dní. Pohľadávky po lehote splatnosti už nemožno poistiť.

Výnimkou z poistenia pohľadávok sú faktúry voči verejnoprávny odberateľom alebo fyzickým osobám – nepodnikateľom, tie nemožno poistiť. Rovnako nemožno poistiť ani podnikanie v krajine, kde je veľmi vysoká miera politického rizika, napríklad v dôsledku vojenských konfliktov alebo prevratov. Ďalej ide o krajiny na sankčných zoznamoch EÚ, ale aj insolventné firmy so zlými finančnými výsledkami či tie, kde má klient personálne alebo kapitálové prepojenie.

Ako poistiť pohľadávky?

Pred samotným poistením si poistovňa preveruje finančnú kondíciu danej spoločnosti, ako aj jej dodávateľov. Klient uzavrie poistnú zmluvu s poistovňou, ktorá určuje rámec spolupráce. Potom priebežne posiela na schvaľovanie svojich zákazníkov. Základné parametre poistenia (cena, výška poistného krytia, termíny) sú dohodnuté v rámcovej zmluve. Poistovne sa snažia svojim klientom čo najviac vyhovieť, väčšinu vecí podnikateľ zvládne spraviť online. Pred poskytnutím poistného krytia poistovňa preverí obchodného

partnera firmy a analytik poisťovne odsúhlasí poistný limit, v rámci ktorého následne poisťovňa bude kryť pohľadávku po splatnosti. Požiadavky na poistný limit zasielajú klienti online a mnoho z limitov je už aj systémom predschválených, teda proces funguje rýchlo a obchod klienta sa môže realizovať bez zdržania.

Kolko zaplatíte za poistenie pohľadávok

Cena poistenia sa pohybuje rádo vo desatinách percenta poisteného obratu. Zväčša je to pod 1 % z realizovaného obchodu. Na celkovú cenu vplyva viacero faktorov, a to veľkosť klienta – aký bude predpokladaný poistiteľný obrat, portfólio odberateľov a ich rating, dĺžka splatnosti – čím dlhšia splatnosť, tým rastie riziko pre poisťovňu, oblasť pôsobenia firmy, straty klienta v minulosti, prognóza vývoja ekonomiky a jednotlivých sektorov, dodatočný počet pripoistiteľných rizík.

Čo s poistením pohľadávok získate?

Najvýraznejšou pridanou hodnotou je prevencia vzniku zlých pohľadávok. Poisťovňa by mala byť schopná indikovať budúci problém u zákazníkov a klienta varovať dopredu. Výsledkom je celkové skvalitnenie portfólia zákazníkov, zlepšenie cash-flow klienta a jeho reputácie na trhu. Málo firiem vie, že úverové poistenie banky uznávajú ako nástroj, vďaka ktorému je možné poskytnúť financovanie potrebné pre ďalší rozvoj podnikania, často za výhodnejších podmienok ako je obvyklé. Poistenie pohľadávok tak má vplyv na externé financovanie a ďalší rozvoj podnikania firmy. Nezanedbateľný je aj finančný efekt poistenia a samotná výplata poistnej udalosti.

Ak nastane poistná udalosť

Napriek tomu, že poistenie pohľadávok má predchádzať

rizikám, niekedy môžu vzniknúť situácie, kedy dlžník nezaplatí. Vtedy nastupuje na scénu vymáhanie pohľadávok, ktoré je automatickou súčasťou poistenia. V prípade, že sa pohľadávky nepodarí vymôcť a boli splnené všetky podmienky zmluvy, vyplácajú poisťovne klientovi poistné plnenie. Klient musí poistnú udalosť nahlásiť včas, spravidla najneskôr 60-90 dní po splatnosti. Ak túto lehotu klient nedodrží, nemá nárok na poistné plnenie.

Klient je v prípade poistnej udalosti odškodnený v súlade s poistnou zmluvou. Poistné plnenie sa vypláca do 30 dní od potvrdenia platobnej neschopnosti, každý prípad sa však posudzuje individuálne. Súčinnosť klienta je potrebná aj po výplate poistného plnenia, hlavne vo veci poskytnutia potrebných dokumentov. V prípade platobnej nevôle poisťovňa vymáha pohľadávku počas karenčnej doby (štandardne 5 mesiacov) a poistné plnenie vypláca po jej uplynutí.

Poistenie pohľadávok je aj pre malé firmy

Poistenie spravidla dáva väčší zmysel u klientov, ktorí majú obrat aspoň milión eur ročne, zabezpečiť svoje pohľadávky si však môžu aj menšie firmy s ročným obratom od cca 250 tis. eur. V ich prípade je poistenie zjednodušené a administratívne nenáročne a uzavretie je veľmi jednoduché. Z pohľadu segmentu je možné poistiť takmer všetky pohľadávky. Od výroby a predaja ocele, rôznych subdodávok cez spracovanie mäsa, mliečnych produktov, personálny lízing až po predaj vysoko sofistikovaných IT služieb a zariadení. V poslednom období poisťovne zaznamenali nárast záujmu predovšetkým v segmente stavebníctva a dodávateľov v stavebnom sektore.

Tradícia vzdelávania živnostníkov

2. časť

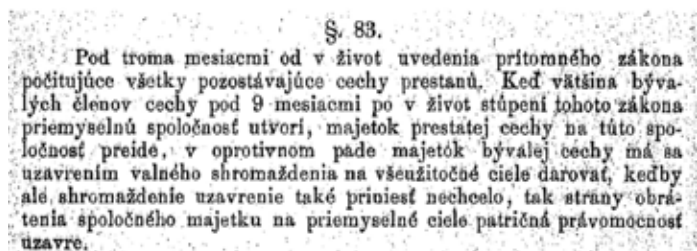
Dokumenty súvisiace s učňami boli integrálnou súčasťou schválených stanov spoločenstiev. Jedným z príkladov bol *Trnavský priemyselný spolok*, z ktorého stanov sa dozvedáme, že sa staral aj o usporiadanie učňovských záležitostí, ktoré sú konkrétnejšie definované v paragrafe č. 3. týkajúceho sa úradných (vrchnostenských) úloh.

Tieto údaje nám ukazujú, ktorými zákonmi sa spolok riadil, ako fungoval systém prijímania a prepúšťania učňov, ale aj zainteresovanosť v školstve, preto je vhodné tento paragraf uviesť celý. V zmysle zákona z roku 1884 mal spolok okrem iného informovať vrchnosť v záležitostiach priemyslu a svoju pozornosť sústrediť najmä aby:

„b) za učňov prostredkom písomnej smliny (kontraktu) len také dietky prijímané boly, ktoré zákonite určené stane dosiahly; aby priemyselník učňa vo svojom priemysle (remesle) dôkladne učebného času vystavil učňovi učebný list (vysvedčenie) prečo aj nad učebným pomerom, jeho trvaním, poťažne nad jeho vypršaním kontrolu vede. V smysle §. 77 zák. č. XVII: 1884 vede menoslov všetkých v jeho obvode sa nachodiacich učňov a presvedčí sa skrze delegátov (vyslaných členov) o tom, ako učni povinnosti navštevovaňa škol zodpovedajú;

c) stará sa o učňovské školy poťažne o náukobeh, určuje deň vyučovania a dozerá bezprostredne nad vyučovaním.

V Hlave č. IV. bolo v paragrafovom znení fakticky uzákonené zrušenie dovtedajších cechov.

V roku 1884 uhorské zákonodarstvo upravilo zákon z roku 1872. Tento zákon stanovoval, že držiteľ výučného listu môže podnikat v danom remesle, upravoval vzťahy remeselníkov a ich zamestnancov (pomocníkov) a riešil podrobne spôsob výučby učňov.

V *Hlave III.* sa uvádzalo:

A) O učňoch

59. § Každý samostatný remeselník môže držať učňa, okrem paragrafu 47. a 160. §.

60. § Za učňa môžu prijať len také deti, ktoré dovършили 12. rok života. Jedinou výnimkou môže byť len s povolením priemyselného orgánu, v takom prípade je povinný remeselník svojho učňa zapísať do ľudovej školy do dovърšenia 12 veku žiaka.

61. § Príjem učňa sa koná pred priemyselným orgánom na základe písomnej zmluvy, keď na mieste príjmu nesídli priemyselný orgán, tak zmluva sa môže podpísať aj pred prednostom, v tom prípade treba poslať zmluvu do 8 dní pred priemyselný orgán.

Počas prijímačky sa dohodne remeselník a rodič o dĺžke štúdia.

Dĺžka štúdia trvá minimálne do dovърšenia 15. roku učňa.

62. § Remeselník je povinný

a) svojho učňa dobre vyškoliť v odbore v ktorom učí, vychovať ho na dobré mravy, na poriadok, na pracovitosť;

b) dovoliť, aby jeho učeň počas sviatkov navštevoval kostol, podľa jeho vierovyznania;

c) prinútiť aby učeň pravidelne navštevoval školu alebo učňovskú školu;

d) v prípade choroby učňa, umožní jeho lekársku starostlivosť;

e) zaväzuje sa informovať rodičov o dôležitých záležitostiach, o problémoch, o chorobách

63. § Remeselník svojho učňa môže zadeliť len v odbore v ktorom učí, nemôže ho použiť na pomocné práce rôzneho charakteru a musí zabezpečiť, aby pomocníci remeselníka ho nevyužívali,

64. § Tí učni ktorí nemajú ešte 14 rokov, nemôžu pracovať denne len 10 hodín, tí ktorí už majú 14 rokov môžu pracovať len 12 hodín, v rámci času strávených v škole. V oboch prípadoch do obeda aj po obede musia mať pol hodinovú prestávku a môžu vykonávať len také práce, ktoré sú súlade s ich fyzickou výkonnosťou.

V niektorých prípadoch priemyselný orgán môže stanoviť aj kratší pracovný čas.

65. § Na nočnú prácu, teda od 21 hodín večer do 5 hodín rána, nemôžu zamestnať mladších učňov ako 16 rokov, v takých priemyselných odboroch kde nočná zmena z dôvodu povahy práce je nevyhnutná, môžu zamestnať mladších učňov ako 16 a starších ako 14 rokov, podľa 64. § zo stanoveného pracovného času, maximálne polovicu môže odpracovať v nočnej zmene.

66. § Učeň k remeselníkovi alebo jeho zástupcovi dlhuje poslušnosťou, keď učeň dostáva stravu a nocľah u remeselníka, do 18. roku musí dodržať domáci poriadok u remeselníka.

67. § Po skončení štúdia priemyselný orgán vystaví vysvedčenie, v ktorom hodnotí učňa (78. §) a napíše sa meno remeselníka, kde absolvoval učňovské štúdium.

68. § Učňovská zmluva sa napĺňa po skúšobnej dobe alebo po dvoch mesiacoch po nastúpení učňa.

Skúšobná doba sa započítava do dĺžky štúdia.

69. § Keď sa učeň na dobu 3 mesiacov nezúčastní práce z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti, remeselník si môže tento čas štúdia plnohodnotne predĺžiť o vymeškaný čas.

70. § Učňovský vzťah zaniká:

a) po úmrtí remeselníka alebo učňa;

b) keď učeň nebude schopný vykonávať stanovenú prácu v odbore;

c) keď remeselníkovi zanikne remeslo;

d) keď jednu stranu uväznia na viac ako 4 týždne;

e) keď od remeselníka odoberú licenciu na držanie učňa (160. §)

71. § Učňovský vzťah sa okamžite môže zrušiť pred uplynutím dĺžky štúdia zo strany remeselníka:

a) keď učeň po túžbe obohacovania vykoná zločin;

b) keď učeň neplní si svoje povinnosti a opakovane ich poruší;

c) keď učeň fyzicky napadne remeselníka alebo jeho rodinného príslušníka alebo

d) keď učeň má alebo dostal vážnu infekčnú chorobu.

Zo strany učňa alebo rodinného príslušníka:

a) keď remeselník navádza učňa na nemorálne a nezákonné činy;

b) keď život alebo zdravie učňa počas práce je v ohrození;

72. § Vypovedanie učňovského vzťahu priebehu 15 dní zo strany remeselníka

a) keď učeň nie je schopný naučiť a ovládať tie práce, ktoré súvisia s odborom;

b) keď učňovi trvá práceneschopnosť viac ako 2 mesiace;

c) keď remeselník zanechá podnikanie v odbore;

Zo strany učňa alebo rodinného príslušníka

a) keď remeselník nedodrží zákonné povinnosti smerom k učňovi,

b) keď remeselník sa presťahuje do iného mesta;

c) keď remeselník si zmení povolanie;

d) keď remeselník je dlhšie chorý ako 2 mesiace a nepoverí zástupcu na ďalší chod podnikania.

Keď remeselník nahlási bankrot, učňovský vzťah sa môže zrušiť po 5 dňoch.

73. § Zrušenie učňovského vzťahu sa nahlási na priemyselný orgán

74. § Keď zrušenie učňovského vzťahu zaviniť učeň, napr. keď učeň si zmení povolanie, remeselník má ďalej právo na celé školné a zároveň

má nárok na polročné odškodné. Keď zrušenie učňovského vzťahu zavini remeselník, je povinný uhradiť tie výdavky, ktoré sú potrebné na zaradenie učňa k ďalšiemu remeselníkovi

75. § Taký remeselník, ktorí vedome prijme „unikajúceho učňa“ je povinný uhradiť pôvodnému remeselníkovi jeho škody a výdavky za učňa.

76. § Unikajúceho učňa na žiadosť remeselníka a priemyselného orgánu môžu zaviesť naspäť k pôvodnému remeselníkovi.

77. § Priemyselný orgán na vlastnej pôde vedie evidenciu o učňoch: Evidencia obsahuje:

- meno remeselníka, trvalý pobyt, zamestnanie, u koho sa učení učí;
- meno učňa, dátum narodenia;
- začiatok štúdia;
- koniec štúdia;
- ďalšie podrobnosti zmluvy ako podpis a dátum zmluvy;

Na základe tejto evidencie, zoznam učňov zašle 2 týždne pred začiatkom školského roka na krajskú školskú správu.

Mená učňov, ktorí boli prijatí už počas školského roka, okamžite pošlú ku krajskému inšpektorovi.

78. § Priemyselný orgán sa stará o to, aby mesačne aspoň raz boli informovaní o výsledkoch učňa. Z tohto dôvodu vedenie školy mesačne raz informuje priemyselný orgán o študijných výsledkoch učňa. Priemyselný orgán vyšle aj vlastného delegáta na kontrolu učňov v škole a zároveň u jednotlivých remeselníkov.

79. § Po účinnosti zákona musí každý remeselník do 6 mesiacov ohlásiť alebo informovať priemyselný orgán o evidencii učňov a o obsahu učňovskej zmluvy.

Tento Uhorský živnostenský zákon č. XVII. z r. 1884 uzákonil povinnosť pre obce zriaďovať učňovské školy. Ustanovenia tohto zákona umožňovali zriaďovať učňovské školy v miestach, kde bolo priemerne po tri roky aspoň 30 učňov.

K vzniku škôl prispelo vtedajšie Ministerstvo školstva svojím nariadením č. 27.496/1884 VKM, ktorým vydalo Organizačný a študijný poriadok pre školy remeselných učňov v zmysle živnostenského zákona č. 17/1884. Vznikli dvojaké učňovské školy: všeobecné a odborné. Ich úlohou bolo poskytnúť učňom teoretické vzdelanie odborné a podľa možnosti aj praktický výcvik v školských dielňach, najmä v tých prácach, ktoré sa učni nemali možnosť naučiť v dielňach zamestnávateľov. Učňovské školy mohol zriaďovať aj štát, najmä na takých miestach, kde obec neprejavovala veľmi ochotu zriaďiť učňovskú školu na vlastné náklady a kde pomadačovacie snahy maďarských vládnych kruhov žiadali zriaďovanie štátnej učňovskej školy.

Zaujímavosťou je, že ustanovenia tohto zákona boli akceptované aj v legislatíve novovzniknutého čs. štátu, ako to dokumentuje nasledovné nariadenie:

Vznik obchodných a živnostenských komôr a ich vplyv na vzdelávanie.

Obdobím zrodu komôr sa v monarchii stal rok 1848. V situácii, keď v marci tohto roka prebiehala revolúcia vo Viedni, sa zišla dňa 9. marca 1848 schôdza významných viedenských priemyselníkov, obchodníkov a advokátov, ktorá v petícii ministrom Bachovi požadovala o i aj zriadenie obchodných komôr v habsburskej monarchii.

Na základe tohto zákona sa pretvorila komora vo Viedni a vytvorili sa postupne všetky obchodné komory v Rakúsku-Uhorsku. Po rakúsko-uhorskom vyrovaní bola nutná reorganizácia obchodných komôr – to sa stalo prostredníctvom zákona o organizácii OZK z 29. júna 1868, č. 85 rz. Podľa tohto zákona boli komory samosprávne korporácie na zastupovanie záujmov obchodu a živnosti (vrátane baníctva).

Komory sa delili spravidla na sekciu obchodnú a sekciu živnostenskú. Zvlášť rozsiahly odbor pôsobnosti vznikol komorám živnostenskou novelou z roku 1884: „Komory museli byť vypočítané pred rozhodnutím, ak je istý podnik živnostenský továrnický prevádzkovaný, je-li ktorá živnosť obchodom, koľko rokov má točiť čas učňovská mládež pre prevádzkovanie živností remeselníckych, atď.“

Komory podávali tiež dobrozdanie o:

- výnimkách z preukazov spôsobilosti na vykonávanie niektorých povolání a činností,
- stanovách spoločenstiev,
- primeranosti majstrovských a učňovských poplatkov,
- priestupkoch živnostenského poriadku,
- stanovách a učebných osnovách škôl odborných a pokračovacích.

Po rakúsko-maďarskom vyrovaní z roku 1867 prevzalo komory s istými rozpakmi Uhorsko a len postupne ich začalo rozvíjať. Predovšetkým sa však čakalo na potrebné reformy, ktoré by prerušili letargiu živnostníkov. Až zákonný článok VI/1868 nakoniec spravil z obchodných a zo živnostenských komôr rozhodujúce predstaviteľky záujmov priemyslu, obchodu a živnosti.

82.

Zákon daný dne 29. června 1868.

jení se týče organisace komor obchodnických a živnostnických.
(Obsaeno v čl. XXXIV. Zak. Říš. Čís. 65, str. 249; rosen. a vyd. dne 9. července r. 1868.)

S přivolením obojí sněmovny rady říšské vidí se Mi naříditi takto:

Kapitola I.

Ustanovení obecná.

K čemu a kde se tyto komory zřizují a jaký jest jejich okrslek.

Spomínané obchodné a živnostenské komory sa napokon stali jedným z najvýznamnejších nástrojov, ktoré ako tlmočníci a nositelia stavovských záujmov podnikateľov a živnostníkov reprezentovali tieto veľmi rôznorodé sociálne vrstvy. Na území dnešnej západnej polovice Slovenska vyvíjala od začiatku činnosť komora so sídlom v Bratislave, na východe zase košická. Územie župy Gemer-Malohont spadalo pod miškoveckú obchodnú a priemyselnú komoru. Roku 1890 vznikla nová komora v Banskej Bystrici, ktorá dostala pod svoju správu stredoslovenské a severozápadné slovenské župy. Dnešné územie Slovenska sa teda musí rekonštruovať zo spisov štyroch komôr. Tie vyvíjali mimoriadne bohatú činnosť a po zrušení cechov sa stali sprostredkovateľkami medzi živnostníkmi a podnikateľmi v regiónoch a konkrétnymi vládnymi rezortmi.

(pokračovanie v budúcom čísle Živnostenských novín)

1698

Sbírka zákonů a nařízení, č. 266.

c) u finančního říditele v Košicích na obvod expositury v Bardiově a Prešově,
d) u finančního říditele v Lipt. Sv. Mikuláši na obvod expositury v Spiš. Novej Vsi a Tornale,

e) u finančního říditele v Nitre na obvod expositury vo Veľkých Topoľanoch.

(*) Odvolacie komisie u finančního říditele v Rim. Sobote, Levoči a Prešově sa zrušují.

Bečka v. r.

266.

Vládní nařízení

ze dne 28. listopadu 1924

o vysvědčeních na obchodnou mistrovské školy stavební na státní průmyslové škole v Prešově.

Vláda republiky Československé nařizuje podle § 10, posl. odst., zák. č. XVII/1884 (živnostenského zákona):

§ 1.

(*) Vysvědčení o odbyté úspěšné návštěvě mistrovské školy stavební na státní průmyslové škole v Prešově opravňuje, jsou-li splněny všeobecné zákonné podmínky a je-li prokázáno tříleté praktické zaměstnání v přísluš-

ném oboru, k nastoupení a samostatnému provozování živnosti řednického, po případě tesafického neb kamenického mistra.

(*) Vysvědčení buď opatřeno doložkou: „Toto vysvědčení opravňuje podle § 10, posl. odst., zák. č. XVII/1884 (živnostenského zákona) a § 22, odst. 1., lit. a), nař. býv. uh. ministerstva orby, průmyslu a obchodu, č. 46.188/1884 F. K. I. M., o provozování stavebních řemesel, jsou-li tu všeobecné zákonné náležitosti a zároveň průkaz tříletého praktického zaměstnání v příslušném oboru, k nastoupení a samostatnému provozování živnosti řednického, případně tesafického neb kamenického mistra.“

(*) Výhoda tato platí též pro absolventy této školy ročníku 1921/22, 1922/23 a 1923/24.

§ 2.

Nařízení toto platí na Slovensku a Podkarpatské Rusi. Pr. vedením jeho pověřuje se ministr průmyslu, obchodu a živnosti v dohodě s ministrem školství a národní osvěty.

švehla v. r.

Novák v. r.	Dr. Beneš v. r.
Malypetr v. r.	Bečka v. r.
Dr. Dolanský v. r.	Srba v. r.
Dr. Hodža v. r.	Habrman v. r.
Šrámek v. r.	Dr. Franke v. r.
Dr. Kállay v. r.	Dr. Markovič v. r.

NA VESELÚ NÔTU

Výroky a myšlienky slávnych

Zo všetkých živočíchov len človek sa vie smiať, hoci má na to najmenej dôvodov. (Ernest Hemingway)

Zariadte, aby sa statočnosť viac vyplácala ako krádež, a nebude viac krádeží. (Konfucius)

Práca ma priam fascinuje. Vydržím sa na ňu pozeráť celé hodiny... (Jerome Klapka Jerome)

Kritizovať znamená usvedčovať autora, že to nerobí tak, ako by som to robil ja, keby som to vedel. (Karel Čapek)

Kompromis je umenie rozdeliť koláč tak, aby si každý myslel, že dostal z neho najväčší kus. (Ludwig Erhard)

Najlepším prostriedkom, ako dodržať slovo je - nikdy ho nedávať. (Napoleon)

Najväčšou chybou je - nebyť si vedomý žiadnej chyby. (Th. Carlyle)

Najšťastnejší je ten, kto má najmenej žiadostí. (Budha)

Najväčšmi sa previňuje človek, ktorý nechce vypočuť pravdu. (Cicero)

Vtipy pre každého

Cigán príde ku kamarátovi a hovorí:

- Pokazila sa mi pračka...
- Aká pračka. Všetky ty si žiadnu nemal, hovorí druhý.
- Akože nie?! Žena sa šmykla, spadla a zlomila si obidve ruky!

Opilec sa v električke drží horného držadla a kymáca sa zo strany na stranu. Pri ňom na sedadle sedí pani s veľkým výstrihom. Po chvíli opilcovi príde zle a vyvráti sa pani rovno

do výstrihu.

Tá vstane a rozčuľuje sa: - Vy ste ale prasa!!!

Opilec sa na ňu zahľadí a odvetí:

- Ja? Pozrite sa na seba, ako vyzeráte...

Stretnú sa dve blondíny a jedna hovorí:

- Bola som na tehotenskom teste...

A druhá sa zvedavo pýta:

- A boli ťažké otázky?

Adresár Slovenskej živnostenskej komory

Predseda SŽK:

Oldřich HOLIŠ
predseda@szk.sk

Sídlo SŽK:

Úrad komory
Dolné Rudiny 3, 010 01 Žilina
Administratívna pracovníčka: Ing. Silvia Pilková
Tel.: 041/7645195 • e-mail: uradkomory@szk.sk

Kancelária Úradu komory v Košiciach
Kukučínova 23, 040 01 Košice
Tel.: 055/6941736 • e-mail: bohacik@szk.sk
Ervín Boháčik

Kancelária Úradu komory v Bratislave
Sliačska 1/E, 821 02 Bratislava
Tel.: 02/44461400 • e-mail: micka@szk.sk
Vladimír Mička

Krajské zložky komory:

KZK Bratislava
Sliačska 1/E, 831 02 Bratislava
Vladimír Mička, predseda
Tel.: 02/207 07 363
e-mail: micka@szk.sk, kzkbratislava@szk.sk

KZK Banská Bystrica
Horná 13, 974 04 Banská Bystrica
JUDr. Tomáš Suchý, predseda
Tel.: 048/3219959 • e-mail: kzkbystrica@szk.sk

KZK Trenčín
Legionárska 5, 911 01 Trenčín
Ing. Vladimír Filko, predseda
Tel.: 0903 770 246 • e-mail: kzktrnecin@szk.sk

KZK Košice
Kukučínova 23, 040 01 Košice
Ervín Boháčik, predseda
Tel.: 0907 910 781 • e-mail: bohacik@szk.sk

KZK Prešov
Duchnovičovo nám. 1, 080 01 Prešov
Juraj Drál, predseda
Kontaktná osoba: Ing. Vladimír Fedor
Tel.: 0908 991 481 • e-mail: kzkpresov@szk.sk

KZK Trnava
Hlavná 17, 917 01 Trnava
Ing. Robert Schmidt, predseda
Kontaktná osoba: Helena Schmidtová
Tel.: 033/5512720 • e-mail: kzktrnava@szk.sk

KZK Žilina
Dolné Rudiny 3, 010 01 Žilina
Ing. Pavol Višňovský, PhD., predseda
Tel.: 0918 696 580 • e-mail: kzkzilina@szk.sk

KZK Nitra
Fraňa Mojtu 18 (budova Mediahaus), 949 01 Nitra
Marek Štrba, predseda
Tel.: 0949 816 505 • e-mail: kzknitra@szk.sk

ŽIVNOSTENSKÉ NOVINY – vydáva Slovenská živnostenská komora
Šéfredaktor: Mgr. Viktor Kubal (e-mail: kubal@mail.t-com.sk). Tel: 0903 252 577.
Redakčná rada: Vladimír Mička (predseda redakčnej rady), Oldřich Holiš, Ing. Róbert Schmidt. Grafické spracovanie: LV PROMO, s.r.o. Vydávanie povolilo Ministerstvo kultúry SR, EV 1073108. NEPREDAJNÉ! Redakcia si vyhradzuje právo upraviť príspevky a vykonať v textoch potrebné štylistické, jazykové, prípadne iné úpravy.